

Marta Kluzek

Akademia Ekonomiczna w Poznaniu

PODATEK LINIOWY A AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA PRZEDSIĘBIORSTW

1. Wstęp

Dochód jako podstawa opodatkowania pojawił się dopiero w drugiej połowie XIX wieku, a stosowanie stawek proporcjonalnych było wówczas regułą. Jednak w miarę rozwoju gospodarczego i społecznego rosła liczba zadań realizowanych przez państwo, a wraz z nimi wydatki publiczne. Zwiększało się więc zapotrzebowanie finansowe na dochód budżetowy, co w rezultacie przełożyło się na wyższe stawki podatkowe w podatkach już obowiązujących i ustanawianie nowych danin publiczno-prawnych. Podatek od dochodów osobistych był jednak nie tylko źródłem osiągania dochodów budżetowych, ale stał się instrumentem umożliwiającym sprawiedliwy podział ciężaru podatkowego między podatników. Powszechnie więc zaczęto stosować skale progresywne jako przejaw realizacji zasady sprawiedliwości podatkowej. Od tej pory pogląd o konieczności podatku progresywnego stał się dominujący.

Dopiero w latach osiemdziesiątych XX wieku Wielka Brytania i USA zainicjowały zmiany na płaszczyźnie podatkowej, obniżając stawki podatkowe (szczególnie stawki podatków kapitałowych popularnych w latach siedemdziesiątych), co zwiększyło mobilność kapitału i pozwoliło na popularyzację podobnych reform na całym świecie. W podatkach dochodowych następowało sukcesywne zmniejszanie liczby progów podatkowych i redukcja stawek.

Podobną sytuację można było zaobserwować na przełomie XX i XXI wieku, gdy były kraje komunistyczne, na czele z Estonią, zaczęły reformować swoje systemy podatkowe, wprowadzając m.in. stawkę liniową w podatku od dochodów osobistych. Co prawda żadne państwo o gospodarce wysoko rozwiniętej nie zdecydowało się jeszcze na wprowadzenie podatku liniowego, ale trwa ostra polemika, jakie rozwiązania będą najskuteczniejsze dla dalszego rozwoju poszczególnych gospodarek na świecie. Polska również nie wprowadziła podatku liniowego. Jednak od 2004 r. osoby osiągające przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej w formach osobowych mogą wybrać jako formę rozliczeń w zakresie podatku do-

chodowego od osób fizycznych właśnie podatek liniowy. Jest to wylom w konstrukcji tego podatku, który w naszym systemie podatkowym z założenia miał być podatkiem syntetycznym. Nasuwa się również wątpliwość, czy taki sposób opodatkowania wyników osiąganych tylko z jednego źródła nie stoi w sprzeczności z zasadą sprawiedliwości i czy nie dyskryminuje podatników osiągających przychody z innych źródeł. Z drugiej jednak strony rozwiązanie takie może być bodźcem do podejmowania przez przedsiębiorców bardziej efektywnych działań.

Celem artykułu jest przedstawienie podatku liniowego jako instrumentu oddziaływania na aktywność gospodarczą przedsiębiorstw oraz próba oceny tej konstrukcji podatkowej w kontekście zasady sprawiedliwości.

2. Zasada sprawiedliwości w teoriach podatkowych

Ustawodawca, kształtując system podatkowy, powinien się kierować zasadą sprawiedliwości podatkowej. Podatnik nie zawsze w ten sam sposób odczuwa poszczególne ciężary podatkowe. Stawka lub taryfa, jako najbardziej widoczny element konstrukcji podatku, powinna być kształtowana tak, aby nie niszczyła chęci podatnika do osiągania dochodu i majątku, a z drugiej strony umożliwiała osiągnięcie celów stawianych podatkom [Gomułowicz 2001, s. 77].

Podatek dochodowy z taryfą progresywną stał się instrumentem realizacji przede wszystkim funkcji redystrybucyjnej. Uzasadnieniem dla zastosowania progresji była teoria równej ofiary J. Milla. W świetle tej teorii taryfa powinna być ustalona tak, aby przy założeniu malejącej krańcowej użyteczności dochodu suma indywidualnych ofiar została zminimalizowana w wyniku sprawiedliwego rozdziału ciężaru podatkowego pomiędzy wszystkich podatników [Grądański 2006, s. 156].

Natomiast w teorii optymalnego opodatkowania, sformułowanej przez R.C. Faira i J.A. Mirrleesa na początku lat siedemdziesiątych XX wieku, znajdujemy pogląd, że progresja w podatku dochodowym nie jest właściwym narzędziem realizacji zasady sprawiedliwości. Wysokie, a szczególnie progresywne krańcowe opodatkowanie generuje zbyt duże straty w dobrobycie wskutek zakłócenia mechanizmów alokacyjno-efektywnościowych, które nie mogą być zrekompensowane potencjalnymi korzyściami z tytułu efektów redystrybucyjnych. Dlatego też to właśnie podatek liniowy o niskich stawkach krańcowego opodatkowania można uznać za daninę publiczną, która uwzględnia zasadę sprawiedliwości [Grądański 2006, s. 182].

Mówiąc o podatku liniowym czy progresywnym, nie mamy na myśli tylko samych stawek, ale całą koncepcję konstrukcji tegoż podatku. Skali progresywnej w podatku dochodowym od osób fizycznych w większości państw towarzyszy system ulg, zwolnień czy wyłączeń, co sprawia, że ci, którzy powinni płacić więcej, ponieważ uzyskują wyższe dochody, najczęściej płacą mniej podatku od klasy najniższej zarabiających lub nie płacą go w ogóle. Podatek liniowy natomiast jest podatkiem o prostej, transparentnej konstrukcji. Jego zwolennicy przekonują, że dzięki wprowa-

dzeniu tego rozwiązania nastąpiłby wzrost wpływów do budżetu państwa, ponieważ koszty stosowanych ulg oraz potrzeba unikania obciążeń podatkowych przez podatników zanikają w ramach systemu, w którym występują mniejsze ekonomiczne zniekształcenia i stosunkowo niska stawka podatkowa.

Taki stan rzeczy potwierdzają również trzy epizody głównych zmian w prawodawstwie podatkowym w USA, które miały miejsce w latach dwudziestych, sześćdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Zaobserwowano tam, iż redukcja stawek podatkowych sprawia, że osoby najbogatsze przejmują na siebie większy ciężar podatkowy. Najbardziej efektywnym sposobem na wzrost progresywności i egzekucji wyższych podatków dochodowych z klasy ludzi zamożnych powinno być więc zmniejszenie, a nie wzrost krańcowych stawek podatkowych. W efekcie tych trzech przełomowych momentów dla amerykańskiego systemu podatkowego osoby płacące podatki według najwyższych stawek przeniosły środki inwestowane do tej pory tak, aby ciężar podatkowy był jak najniższy (np. w wolne od podatku obligacje) do sfer życia gospodarczego, które były opodatkowane, ale już znacznie niższymi stawkami. Podatnicy przestali unikać opodatkowania lub uchylać się od niego, gdyż takie działania stały się mniej opłacalne. Przy stawce liniowej na racjonalnym poziomie podatnicy przestaliby więc obsesyjnie wymyślać, jak wykorzystać okazje, aby zmniejszyć ciężar podatkowy, a swe siły skoncentrowaliby na wytwarzaniu dóbr i usług oraz zwiększaniu swej wydajności [Hall, Rabushka 1998, s. 60 i n.].

Podatek liniowy skłaniałby więc przedsiębiorców do większej aktywności rozumianej jako skłonność do intensywnego działania w sferze operacyjnej, ale również zdolność do rozwoju dotychczas prowadzonej działalności oraz podejmowania i realizacji kolejnych przedsięwzięć. Ciężar podatkowy, który musieliby ponieść podatnicy, prowadząc w ten sposób swoją działalność, byłby na poziomie akceptowalnym przez nich, więc efekty ich działań w całości byłyby przedmiotem opodatkowania. W ten sposób zyskaliby nie tylko podatnicy korzystający z tej formy opodatkowania, ale i państwo, gdyż rosłoby tempo wzrostu gospodarczego oraz zwiększałyby się wpływy budżetowe.

3. Podatek liniowy w okresie transformacji

Odrodzenie podatku liniowego nastąpiło najpierw w Estonii, która po odzyskaniu niepodległości jest uznawana za awangardę państw wprowadzających reformy gospodarcze. W 1994 r. wprowadziła ona jedną stawkę podatku dochodowego, która wynosiła 26%, ale stawka liniowa na relatywnie wysokim poziomie nie przyniosła zamierzonych efektów. Obecnie więc obowiązuje tam podatek korporacyjny ze stawką 0% i liniowy podatek dochodowy od osób fizycznych ze stawką 23%, która w kolejnych latach będzie redukowana corocznie o 1%, aż w 2009 r. osiągnie poziom 20%. Estonia szybko znalazła naśladowców najpierw wśród krajów nadbałtyckich, tj. na Litwie i Łotwie, a potem w kolejnych państwach, a mianowicie w Rosji, Serbii, Słowacji, Gru-

zji, na Ukrainie oraz w Rumunii [Partos, www.informacjeipodatki.pl]. W przypadku Słowacji i trzech krajów nadbałtyckich, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 2004 r., podatek liniowy został wprowadzony, aby pomóc im przyspieszyć tempo wzrostu gospodarczego i stworzyć tysiące nowych miejsc pracy. Dodatkowo państwom tym zależało na stworzeniu atmosfery sprzyjającej inwestycjom. Dlatego też zastosowano tam również niskie stawki w podatku dochodowym od korporacji (zob. tab. 1), niższe niż obowiązujące w większości państw Unii Europejskiej. Na przykład na Słowacji w 2004 r. zdecydowano się na usunięcie 21 kategorii podatków od dochodu osób fizycznych, pięciu przedziałów podatkowych oraz wielu zwolnień i ulg, zastępując to wszystko jedną stawką w wysokości 19%, zastosowaną zarówno w podatku dochodowym od dochodów osobistych, jak i w podatku dochodowym od korporacji. Eksperymentowi temu towarzyszył wysoki napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Stan tych inwestycji na koniec 2004 r. wyniósł 14,5 mld USD, co stanowi czterokrotny wzrost w porównaniu z rokiem 2000 [World... 2005, s. 303 i 308].

Tabela 1. Podatek dochodowy od dochodów osobistych i od dochodów korporacji w wybranych krajach UE w 2006 r.

Kraj	Podatek dochodowy od dochodów osobistych		Podatek dochodowy od korporacji	Objaśnienia
	stawka (w %)	kwota nieopodatkowana (w euro)	stawka (w %)	
Estonia	23	1305	0*	* Od 2000r. stawka podatku dochodowego od korporacji wynosi 0%, a stawka dystrybucyjna około 31,58%
Litwa	33 lub 15*	1000	13 – dla przedsiębiorstw, których roczny obrót nie przekracza 500 000 LTL 15 – dla pozostałych	* Obowiązują dwie liniowe stawki w zależności od rodzaju źródła uzyskania dochodu; dla dochodów z działalności indywidualnej obowiązuje stawka 15% bez możliwości odliczenia składek na ubezpieczenia społeczne
Łotwa	25	-	15	-
Słowacja	19	-	19	-
Polska	19*	-	19	* Fakultatywnie dla dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej

Źródło: [Wach 2005, s. 41-55; <http://www.informacjeipodatki.pl>].

Działania podjęte przez państwa Europy Środkowo-Wschodniej zmusiły rządy państw Europy Zachodniej do przyjrzenia się krytycznie ich własnym systemom podatkowym, które są bardzo skomplikowane. Na przykład Francja oferuje 560 różnego rodzaju ulg lub zwolnień podatkowych. Wydanie podręcznego kodeksu podatkowego Wielkiej Brytanii w ostatnich kilku latach się podwoiło. Co prawda

nie ma gwarancji, że podatek liniowy sprawdzi się w Europie Zachodniej tak dobrze, jak w krajach w okresie transformacji gospodarki. Szczególnie w krajach byłego bloku sowieckiego większość państw, które wprowadziły podatek liniowy zyskała, ponieważ podmioty funkcjonujące w szarej strefie ujawniły się i zaczęły regulować zobowiązania podatkowe. Przy tak niskich stawkach podatkowych nie warto bowiem ryzykować łamania prawa. Rosja na przykład, pomimo wprowadzenia niskiej proporcjonalnej stawki w 2001 r., podwoiła swój rzeczywisty dochód z tego źródła w latach 2000-2004, gdyż wpływy z podatku dochodowego w 2001 r. wzrosły o 25,2%, w 2002 r. o 24,6%, o 15,2% w 2003 r. i o 14,4% w 2004 r. [*Europa...*, www.informacjeipodatki.pl].

Podatek liniowy o niskiej stawce może więc skutecznie zniechęcać podmioty do podejmowania ryzyka ukrywania dochodów. Korzyścią jest jednak nie tylko ograniczenie unikania opodatkowania, ale także uproszczenie konstrukcji podatku dochodowego, co zmniejsza ciężary administracyjne i koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Dlatego też były kraje komunistyczne były otwarte na takie rozwiązanie, ponieważ nie stworzyły jeszcze tak sprawnego aparatu skarbowego, jakim dysponują kraje wysoko rozwinięte [Kluzek 2006, s. 242-252].

4. Podatek liniowy w Polsce

Wybór formy prawnej, w której będzie prowadzona działalność gospodarcza, przesądza o sposobie rozliczania się z podatku dochodowego. W Polsce największy wachlarz możliwości mają przedsiębiorcy, którzy zdecydują się na prowadzenie działalności jako osoba fizyczna jednoosobowo lub w spółkach osobowych.

Podatnicy osiągający przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą być opodatkowani na zasadach ogólnych z zastosowaniem skali progresywnej, według liniowej stawki liczonej od dochodu, w formie ryczałtu ewidencjonowanego lub w formie karty podatkowej.

Nowe reguły opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej według liniowej stawki obowiązują od dnia 1 stycznia 2004 r. Przy wyborze tego sposobu opodatkowania podatek dochodowy wynosi 19% podstawy jego obliczenia, bez możliwości zastosowania kwoty wolnej od podatku. Podatnik ma prawo:

- odliczyć od dochodu straty z lat ubiegłych,
- odliczyć od dochodu składki zapłacone w roku podatkowym na ubezpieczenia społeczne własne i osób współpracujących,
- odliczyć od podatku składkę opłaconą na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości określonej w ustawie.

Jednakże wybór tego sposobu opodatkowania wiąże się z utratą pewnych praw, które przysługują, jeśli podatnik rozlicza się z zastosowaniem skali podatkowej. Podatnik traci bowiem prawo do wspólnego opodatkowania z małżonkiem lub preferencyjnego opodatkowania przewidzianego dla osób samotnie wychowujących

dzieci, a także do korzystania z praw nabytych do ulg czy też do odliczania od dochodu lub podatku kwot wynikających z ulg obowiązujących w poszczególnych latach (z wyjątkiem odliczeń wskazanych powyżej). Dochodów z działalności gospodarczej opodatkowanych według stawki liniowej nie łączy się z dochodami opodatkowanymi według progresywnej skali podatkowej oraz z dochodami kapitałowymi, o których mowa w art. 30b ustawy.

Podjęcie przez podatnika decyzji o wyborze opodatkowania dochodów lub przychodów z działalności gospodarczej powinno zostać poprzedzone dokonaniem szacunkowych obliczeń. Ich wynik wskaże, która z form opodatkowania będzie dla niego najkorzystniejsza. Jest to bowiem kwestia bardzo indywidualna, uzależniona nie tylko od wysokości przychodu lub dochodu podatnika, ale również od tego, czy poza dochodami z działalności gospodarczej uzyskuje on również dochody z innych źródeł, czy ponosi wydatki, które uprawniałyby go do skorzystania z ulg podatkowych, czy spełnia warunki do wspólnego opodatkowania z małżonkiem itp.

Warto również podkreślić, że podatek liniowy pozwala zmniejszyć obciążenia podatkowe przedsiębiorców mających nieograniczony obowiązek podatkowy w Polsce, a prowadzących swoją działalność za granicą. Dotyczy to zarówno prowadzących działalność w państwach, z którymi zawarte umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania przewidują metodę proporcjonalnego zaliczenia, jak i prowadzących tę działalność w państwach, z którymi zawarte umowy przewidują metodę wyłączenia z progresją.

Tabela 2. Liczba podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej i ich dochody w latach 2002-2005

Rok	Skala podatkowa		Stawka liniowa	
	liczba podatników składających PIT-36	dochód pomniejszony o ubezpieczenia społeczne w tys. zł	liczba podatników składających PIT-36L	dochód pomniejszony o ubezpieczenia społeczne w tys. zł
2002	2 546 084	32 029 395	-	-
2003	2 560 797	35 522 294	-	-
2004	2 309 428	17 033 183	200 168	32 022 306
2005	2 253 002	14 316 427	260 999	38 267 911

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji MF dotyczących rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2002-2005, http://www.mf.gov.pl/_files_/podatki/statystyki.

W 2004 r. aż 2 309 428 podatników złożyło zeznanie PIT-36, z czego zasadniczą część to osoby rozliczające się z dochodów uzyskanych z pozarolniczej działalności gospodarczej z zastosowaniem skali progresywnej, a zeznanie PIT-36L (przewidziane dla korzystających ze stawki liniowej) złożyło tylko 200 168 podatników. Ci ostatni jednak wygenerowali prawie dwukrotnie więcej dochodów do opodatkowania niż podatnicy, którzy pozostali przy skali podatkowej. Przeciętny dochód brutto

przed odliczeniami przypadający na podatnika, który wybrał stawkę liniową, wyniósł w 2004 r. 163 tys. zł, a w 2005 r. blisko 150 tys. zł [www.mf.gov.pl/_files/_podatki/statystyki]. Warto również zwrócić uwagę na to, że suma podatników składających zeznanie PIT-36 i PIT-36L w latach 2004-2005 utrzymywała się na zbliżonym poziomie – przekraczała nieznacznie w każdym roku 2,5 mln podatników. Jednakże suma dochodów osiąganych z pozarolniczej działalności gospodarczej przez jedną i drugą grupę zasadniczo wzrosła do poziomu ok. 50 mld zł rocznie, podczas gdy w 2002 r. dochód ten wyniósł 32 mld zł, a w 2003 r. – 35,5 mld zł.

Podatnicy rezygnowali również sukcesywnie z ryczałtowych form opodatkowania na rzecz podatku liniowego. W wielu przypadkach stawki zastosowane do przychodu stały się niekorzystne w porównaniu do stawki liniowej na poziomie 19% zastosowanej do dochodu. Tylko w 2004 r. liczba rozliczających się w formach ryczałtowych z tytułu osiągania przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej spadła o 40 853 podatników, a w następnym – o kolejne 23 610 osób [www.mf.gov.pl/_files/_podatki/statystyki].

Można przypuszczać, że liczba osób, które skorzystają ze stawki liniowej w następnych latach, będzie rosła, choć już nie tak gwałtownie. Dodatkowym bodźcem do zmiany formy opodatkowania właśnie na podatek liniowy będzie likwidacja kolejnych ulg podatkowych. Przeważająca część podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą osiąga jednak dochody, które mieszczą się w pierwszym przedziale skali podatkowej, lub generują straty, zastosowanie stawki liniowej więc nie znajduje w ich przypadku uzasadnienia. Ta grupa podatników pozostanie przy zasadach ogólnych opodatkowania z zastosowaniem skali progresywnej.

5. Wnioski

Większość gospodarek, które wprowadziły podatek liniowy, znajduje się w fazie znacznie szybszego wzrostu niż kraje Europy Zachodniej. Oczywiście trudno jednoznacznie przesądzić, czy jednym z elementów wpływających na ten rozwój gospodarczy jest właśnie podatek liniowy, głównie ze względu na krótki czas funkcjonowania tegoż rozwiązania. Kwestia podatku liniowego jest politycznie tak „wybuchowa”, że żaden zachodnioeuropejski rząd prawdopodobnie nie zdecyduje się na jego szybkie wprowadzenie, ale będą zapewne kontynuowane uproszczenia w konstrukcjach podatków dochodowych i redukcja stawek, szczególnie tych najwyższych.

W Polsce intencją ustawodawcy wprowadzenia stawki liniowej dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w formach osobowych było przede wszystkim zrównanie warunków funkcjonowania przedsiębiorstw w różnych formach prawnych na gruncie podatku dochodowego. Dla wielu podatników jest to zachęta do tego, aby rozliczać się z fiskusem rzetelnie, gdyż stawka 19%, zastosowana w obu podatkach dochodowych obowiązujących w naszym państwie, jest postrzegana pozytywnie, generuje bowiem ciężar podatkowy, który podatnicy są w stanie zaak-

ceptować. Stanowi to również zachętę dla podatników do podejmowania działań bardziej zyskowych, co w rezultacie przynosi większe wpływy podatkowe, niż gdyby nadal była stosowana skala podatkowa lub stawka liniowa na wyższym poziomie.

Ujednolicenie stawek w obydwu podatkach, bez zniesienia podwójnego opodatkowania zysku wydzielonego, nie zrównuje jednak opodatkowania dochodów przeznaczonych na własne potrzeby właścicieli przedsiębiorstw. Istnieje również niebezpieczeństwo, że dochody, które powinny być wykazywane w spółkach kapitałowych, będą transferowane w różny sposób do podmiotów działających w formach osobowych i opodatkowane podatkiem liniowym, aby we własnym zakresie eliminować podwójne opodatkowanie dywidend.

Ponadto osoby fizyczne osiągające dochody z innych źródeł, w stosunku do których nadal obowiązuje skala podatkowa, nie mają możliwości wyboru formy opodatkowania. Już korzystanie przez podatników z takich form rozliczeń jak ryczałt od przychodów ewidencjonowanych czy karta podatkowa dla wielu ekonomistów stanowiło przejaw unikania opodatkowania. Ustawodawca dodał do tego katalogu jeszcze stawkę liniową odnoszoną do dochodu, co w sposób zasadniczy przesądziło o zajęciu uprzywilejowanej pozycji przez podatników osiągających dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej w porównaniu z pozostałymi. Aby połączyć funkcję redystrybucyjną z funkcją stymulacyjną podatku dochodowego od osób fizycznych, warto byłoby się może zastanowić jednak nad skalą podatkową, która miałaby zastosowanie do przychodów osiąganych ze wszystkich źródeł przychodów, ale z wyższymi progami podatkowymi i niższymi stawkami.

Literatura

- Europa w kręgu podatku liniowego*, <http://www.informacjeipodatki.pl>.
 Gomulowicz A., *Zasada sprawiedliwości podatkowej*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2001.
 Grądzki F., *System podatkowy w świetle teorii optymalnego opodatkowania*, SGH, Warszawa 2006.
 Hall R.E., Rabushka A., *Podatek liniowy*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 1998.
http://www.mf.gov.pl/_files_/podatki/statystyki.
 Kluzek M., *Efektywność administracji podatkowej w okresie transformacji*, [w:] *Efektywność źródłem bogactwa narodów*, red. T. Dudycz, seria Przedsiębiorczość i Zarządzanie, t. VII, zeszyt 1a, SWSPiZ w Łodzi, Łódź-Wrocław 2006.
 Partos G., *Europa Wschodnia popiera podatek liniowy*, <http://www.informacjeipodatki.pl>.
 Wach K., *Systemy podatkowe krajów Unii Europejskiej*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2005.
World Investment Report 2005, United Nations Conference on Trade and Development, United Nations, New York and Geneva 2005.

PROPORTIONAL TAX AND ENTERPRISES' ECONOMIC ACTIVITY

Summary

Tax competition initiated at a global scale in the 80s has started lively discussions on solutions that could be the best for individual economies development of different countries. Post-communist countries have started reforming their taxation systems by introduction, among others, proportional tax for individuals. The advantages of the change are mainly limitation of avoidance or evasion of taxes paying as well as simplification of taxation system. These, consequently, decrease administration burden and the costs of economic activity. In Poland 19% proportional tax has been introduced for enterprises since 2004. Tax-payers find this solution encouraging since the money they have to pay for the treasury is the sum they can afford.